

Museiföreningen

MUNKEDALS JERNVÄG

Föreskrifter

MfMJ 010–2

Trafiksäkerhetsinstruktion (MfMJ 010 Sjö)

Gäller fr.o.m. 2024-04-02

Omfattar 16 sidor

Beslutande:

Thomas Lange

Föredragande:

Håkan Jaldung

MfMJ 010 Söo

Ut-gåva	Ikraftträdande	Beslutsdatum	Föredragande	Beslutande
1.	2022-11-01	2022-11-01	Håkan Jaldung	Thomas Lange
2.	2024-04-02	2024-03-22	Håkan Jaldung	Thomas Lange
3.				

INNEHÅLL

- 1 Inledning
- 2 Signalbestämmelser
 - 2.1 Allmänt
 - 2.2 Signalmedel
 - 2.3 Placering och giltighet
 - 2.4 Signal ur bruk
 - 2.5 Felaktig signal
 - 2.6 Handsignal
 - 2.7 Ljudsignal
 - 2.8 Signal för tillåten hastighet
 - 2.9 Skydd av punkter på banan
 - 2,10 Växlingssättets ankomst till trafikplats
 - 2.11 Leda växling
 - 2.12 Signal för varning och fara
 - 2.13 Rörlig stoppsignal
 - 2.14 Ljudsignal "fara" (vissla/tyfon)
 - 2.15 Ljudsignal "fara" (summer/ringklocka/enklangsklocka)
 - 2.16 Övriga ljudsignaler
 - 2.17 Signaler för övrig information
 - 2.18 Hinderpåle
 - 2.19 Ljudsignaltavla
 - 2.20 Handsignal "klart" (allmän betydelse)
 - 2.21 Ljudsignal "uppfattat"
 - 2.22 Underrättelse om andra signalmedel

1 Inledning

MRO Sjö är bakgrundsdokument för Munkedals Jernväg (MfMJ) till MfMJ 010 Trafiksäkerhetsinstruktion. Kapitel/avsnitt i MRO Sjö har införts i MfMJ 010 och i andra föreskrifter hos MfMJ.

I MfMJ 010 finns MfMJ:s allmänna säkerhetsföreskrifter.

Angående terminologi, se även föreskriften MfMJ 007 Begrepp och förkortningar.

Föreskriften MfMJ 010–1 Trafiksäkerhetsinstruktion (MfMJ 010 Sjö) upphör att gälla fr.o.m. den 2 april 2024.

Föreskriften ingår som en del i MfMJ:s säkerhetsstyrningssystem.

2 Signalbestämmelser

2.1 Allmänt

Signaler är budskap som i form av fastställda tecken överförs till en signalmottagare av trafiksäkerhetsskäl eller för att leda en trafikverksamhet.

Endast de signaler och signalmedel som anges i föreskriften eller som föreskrivs i MfMJ 011 Tillägg till MfMJ Trafiksäkerhetsinstruktion (MfMJ Sjö). Signalerna får endast användas på det sätt och i den betydelse som anges i dessa föreskrifter.

Signaler är antingen visuella signaler eller ljudsignaler. Vissa handsignaler kan även ges muntligt.

För vissa signaler finns det fastställda signalbesked som sammanfattar signalens betydelse, t.ex. "stopp", "back".

2.2 Signalmedel

Visuella signalmedel indelas i:

Signalinrättningar, som kan ge olika signalbesked. De indelas i ljussignaler som visar signal med ett eller flera ljussken, tablåsignaler som visar signal med en lysande bokstav eller annat tecken och mekaniska signaler som visar signal genom att en skärm, vinge eller dylikt intar olika lägen. Signalinrättningar kan vara försedda med tillägsskyltar. Utseendet på vissa signaler från signalinrättningar kallas signalbild, t.ex. "två gröna".

Signaltavlor, som ger endast en oföränderlig signal. De kan bestå av en eller flera skyltar.

Signalredskap, som bärs av en person och används till att ge signal med, t.ex. handsignallykta, signalflagga eller signalstav. Till signalredskapen hör även signalgivarens armar.

Fordonssignalmedel, som är fasta eller flyttbara visuella signalmedel på fordon, t.ex. lyktor och skärmar på fordonens utsida.

Anm. Om det inte finns risk för missförstånd, kan termen signal även användas i stället för signalbesked, signalinrättning, signaltavla eller signalbild. Tavla kan användas i stället för signaltavla.

Ljudsignalmedel är tyfon eller vissla på fordon samt enklingsklocka, summer eller ringklocka inne i fordon. Med tyfon eller vissla jämföras signalhorn och liknande.

2.3 Placering och giltighet

I regel gäller en signalinrättning eller en signaltavla endast för ett spår. Avvikelse anges i reglerna för respektive signal.

Om det bara finns ett spår står en signalinrättning eller signaltavla normalt till vänster om spåret. Den kan också stå till höger om spåret, t.ex. av siktskäl eller på grund av att den visar signal i båda riktningarna.

I fall det finns mer än ett spår i bredd står den till vänster om spåret längst till vänster, till höger om spåret längst till höger och till vänster om mellanliggande spår.

För vissa signalinrättningar och signaltavlor markeras avvikelser från ovanstående på det sätt som anges i reglerna för respektive signal. Avvikelse kan också markeras med pilskylt eller med annan tilläggs skylt.

	Benämning	Betydelse
	Pilskylt	Signalinrättningen eller signaltavlan gäller för det spår som pilen pekar mot.

2.4 Signal ur bruk

Signalinrättning eller signaltavla ur bruk innebär att den ska betraktas som obefintlig. Detta markeras genom att den är övertäckt, är vriden bort från spåret eller är försedd med en ogiltighets skylt, som utgörs av ett vitt och svart kryss.

	Benämning	Betydelse
	Ogiltighets skylt	Signalinrättningen eller signaltavlan är ur bruk.

2.5 Felaktig signal

Den som upptäcker något fel på en signalinrättning eller en signaltavla ska anmäla detta till Banche-
fen.

2.6 Handsignal

Handsignaler kallas de signaler som ges med signalredskap. Den som ska ge handsignaler är ansvarig
för att rätt signalredskap finns till hands.

Handsignaler ska ges tydligt. Det innebär bl.a. att signalgivaren ger en signal tills signalmottagaren
börjar lyda signalen eller besvarar den. Signalgivaren måste placera sig så att det klart framgår vem
signalen gäller.

Signalredskap får inte placeras eller bäras så att en signal ges oavsiktligt. I en handsignallykta får fär-
gat sken bara visas när man ska ge signal med detta sken.

Muntlig signalgivning kan ersätta handsignaler, om inte annat anges för respektive signal. Muntlig
signalgivning får inte ske genom enkelriktad talförbindelse, t.ex. högtalare.

Muntlig signal ges genom att signalbeskedet uttalas, t.ex. "framåt".

2.7 Ljudsignal

Ljudsignaler från tyfon eller vissla anges i reglerna med symbolen för ett långt ljud, ca tre
sekunder. Symbolen för ett kort ljud, ca en halv sekund, är .

2.8 Signal för tillåten hastighet

Hastighetstavla

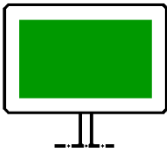
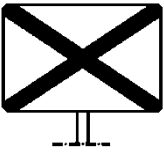
Hastighetstavlorna sätts upp vid början och slutet av en sträcka med permanent eller tillfällig hastig-
hetsnedsättning. Tavlan är vit med grön kantrand och gröna siffror. På tavla med kryss är krysset
svart. Tavlan kan vara försedd med en tillägsskylt som anger att hastighetsnedsättningen gäller end-
ast för ett visst fordonsslag, endast till ett visst spår eller dylikt. Tillägsskylt för plankorsning är gul
med svart "V".

	Benämning	Betydelse
	Hastighets- tavla, begyn- nelsetavla	Den största tillåtna hastighet som gäller från tavlan, i km/h.
	Hastighets- tavla, sluttavla	Från tavlan gäller banans största tillåtna hastighet.

	Hastighets- tavla med kryss	Tavlan saknar signalbetydelse.

Varsamhetstavla

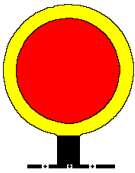
Varsamhetstavlor kan ersätta hastighetstavlor vid en tillfällig hastighetsnedsättning. Tavlan är grön med vit kantrand och baksidan är vit med svart kryss.

	Benämning	Betydelse
	Varsamhets- tavla	Sth från tavlan är 10 om inte föraren fått order om annan lägre hastighet. Nedsättningen upphör vid baksidan av varsamhetstavlan i motsatt riktning.
	Varsamhets- tavla (bak- sida)	

2.9 Skydd av punkter på banan

Hindertavla

En flyttbar hindertavla används för att stänga av ett ofarbart spår. Hindertavlan placeras i eller bredvid det spår som den gäller för. Tavlan är röd med gul eller vit kantrand.

	Benämning	Signalbesked	Betydelse
	Hindertavla	"stopp"	Tavlan får inte passeras.

Vattenkranlykta

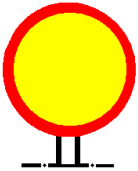
Vattenkranlykta är en ljussignal som kan visa rött eller vitt fast sken. Den sätts upp vid behov. Lyktan är tänd, när nattsignaler används. Den behöver dock inte vara tänd, om vattenkranen är låst i undansvängt läge.

Signalbild	Signalbesked	Betydelse
"rött"	"stopp"	Signalen får inte passeras. Vattenkranen hindrar rörelse på spåret.
"vitt"	"rörelse tillåten"	Signalen kan passeras. Vattenkranen hindrar inte rörelse på spåret.

2.10 Växlingsättets ankomst till trafikplats

Påstigningssignal

Påstigningssignal kan finnas vid en trafikplats. Skärmen är gul med röd kantrand. Den kan vridas vinkelrätt mot spåret åt båda håll eller vara vriden längs med spåret.

	Benämning	Betydelse vid personförande växlingsrörelse
	Påstigningssignal	Skärmen vänd mot växlingsättet: Växlingsättet ska stanna för påstignande vid trafikplatsen. Skärmen vänd längs spåret (normalläge): Ingen betydelse.

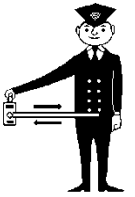
Bromsaren skall ombesörja att påstigningssignalen återställs till normalläge före den personförande växlingsrörelsen startar.

2.11 Leda växling

"Framåt"

		Signalbesked	Betydelse
	Dagsignal: Båda armarna hålls utsträckta	"framåt"	Dragfordonet ska dra övriga fordon. Om dragfordonet är ensamt eller har fordon kopplade till båda ändar, ska dragfordonet gå åt det håll varåt dess framände är riktad.
	Nattsignal: Lykta med vitt sken försakta i cirkel.		I tveksamma fall ger signalgivaren muntligt besked om i vilken riktning växlingsättet ska gå.

”Back”

		Signalbesked	Betydelse
	Dagsignal: Ena armen förs sakta flera gånger fram och åter i sidled.	”back”	Dragfordonet ska skjuta övriga fordon. Om dragfordonet är ensamt eller har fordon kopplade till båda ändar, ska dragfordonet gå åt det håll varåt dess bakände är riktad. - - - I tveksamma fall ger signalgivaren muntligt besked om i vilken riktning växlingssättet ska gå.
	Nattsignal: Lykta med vitt sken förs sakta flera gånger fram och åter i sidled.		

”Sakta”

		Signalbesked	Betydelse
	Dagsignal: Ena armen hålls uppsträckt.	”sakta”	Hastigheten ska minskas, så länge signalen ges. När signaleringen upphör, ska hastigheten vara oförändrad tills nästa signal ges.
	Nattsignal: Lykta med grönt sken hålls stilla.		

”Sakta framåt” och ”sakta back”

Om hastigheten ska vara låg redan från igångsättningen, kan ”sakta framåt” eller ”sakta back” ges muntligt eller med handsignal. Med handsignal ges

”sakta framåt” genom att signalgivaren först ger ”sakta” och sedan ”framåt”

”sakta back” som nattsignal genom att signalgivaren först ger ”sakta” och sedan ”back”

”sakta back” som dagsignal enligt följande:

		Signalbesked
	Dagsignal: Ena armen hålls uppsträckt och andra armen förs sakta flera gånger fram och tillbaka i sidled.	”sakta back”

”Kopplet”

	Signalbild	Signalbesked	Betydelse:
	Dagsignal: Armarna förs mot varandra och händerna slås samman flera gånger över huvudet.	”kopplet”	Fordonens buffertar ska tryckas ihop för sammankoppling eller isärkoppling av fordon.
	Nattsignal: Omväxlande grönt och vitt sken från lykta, upprepat flera gånger.		

2.12 Signaler för varning och fara

Ljudsignal "tåg kommer"

Ljudsignalen "tåg kommer" ges som en varningssignal med tyfon eller vissla. Signalen skall ges enligt nedan vid växling och om möjligt vid småfordonsfärd.

	Signalbesked	Betydelse
	"tåg kommer"	Varningssignal

Signalen ska ges i följande fall:

- Vid en ljudsignaltavla
- När föraren bedömer att personer i eller i farlig närhet av spåret behöver varnas (när personer behöver varnas vid igångsättning eller vid låg hastighet, får signalen inskränkas till ett kort ljud),
- När föraren ser att ett vägfordon närmar sig en plankorsning, och det ser ut som att det inte kommer att stanna.

2.13 Rörlig stoppsignal

Rörlig stoppsignal ges om det behövs för att undvika fara.

		Signalbesked	Betydelse
	Dagsignal: Uppsträckta armar förs flera gånger fram och åter i sidled.	"stopp"	Stanna snarast möjligt.
	Dagsignal: En utsträckt arm förs flera gånger fram och åter i sidled av en person som åker på fordon.		
	Nattsignal: Lykta med rött eller vitt sken förs flera gånger		

	uppåt och nedåt.		
	Dagsignal: Röd utvecklad signalflagga förs flera gånger fram och åter i sidled.		

Signalen bör besvaras med "uppfattat". Om signalen ges till ett stillastående växlingssätt, innebär det att signalgivaren återtar en nyligen given signal, som innebar att växlingssättet skulle ha satts igång.

När växlingsrörelse ska stanna vid en trafikplats används rörlig stoppsignal även när det inte är fråga om någon fara.

2.14 Ljudsignal "fara" (vissla/tyfon)

Ljudsignalen "fara" ges med vissla eller tyfon med någon av följande betydelser:

	Signalbesked	Betydelse
● ● ● ● ● ● ● (upprepade korta)	"fara"	Nödbromsning behövs, eller personer behöver varnas för överhängande fara.

2.5 Ljudsignal "fara" (summer/ringklocka/enklangsklocka)

Ljudsignalen "fara" ges med summer/ringklocka/enklangsklocka av personal på växlingssättet.

	Signalbesked	Betydelse
● ● ● ● ● ● ● (upprepade signaler)	"fara"	Stanna snarast möjligt.

2.16 Övriga ljudsignaler

"Bromsa"

Ljudsignalen "bromsa" ges med vissla eller tyfon.

	Signalbesked	Betydelse
	"bromsa"	Handbromsning behövs.

Signalen ges också vid behov från det främsta loket - - - eller flera verksamma lok ska minska hastigheten.

"Lossa bromsarna"

Ljudsignalen "lossa bromsarna" ges med vissla eller tyfon.

	Signalbesked	Betydelse
	"lossa bromsarna"	Handbromsning ska upphöra.

Signalen ges också vid behov när växlingsätt med bemannad handbroms ska sättas i gång samt från det främsta loket, när flera verksamma lok ska sättas igång eller öka hastigheten.

"Samtal önskas"

Ljudsignalen "samtal önskas" ges med vissla eller tyfon. Den kan också ges av föraren med summer/ringklocka/enklangsklocka.

	Signalbesked	Betydelse
(med vissla/tyfon)	"samtal önskas"	Lokpersonal önskar komma i kontakt med - - - . bromsare

2.17 Signaler för övrig information

Handsignal "lägg om växeln"

		Signalbesked	Betydelse
	Dagsignal: Armen förs sakta snett uppåt och sedan snett nedåt åt andra hållet och hålls kvar några sekunder i slutläget.	"lägg om växeln"	Växeln begärs omlagd.
	Nattsignal: Lykta med vitt sken förs sakta snett uppåt och sedan snett nedåt åt andra hållet och hålls kvar några sekunder i slutläget.		

Anm. Rörelsen nedåt ska vara riktad mot den växel som avses.

Ljudsignal "lägg om växeln"

Ljudsignalen ges med vissla eller tyfon.

	Signalbesked	Betydelse
	"lägg om växeln"	Den växel som växlingssättet ska passera, begärs omlagd.

2.18 Hinderpåle

En hinderpåle kan stå mellan de sammanlöpande spåren vid en växel eller spårkorsning.

	Benämning	Betydelse
	Hinderpåle	Anger var hinderfrihetspunkten mellan de sammanlöpande spåren är belägen. Anm. Banchefen kan besluta att hinderpålen kan ha annat utseende.

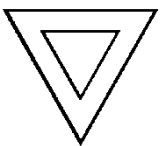

Hinderpålen kan även vara vit och röd samt vara av kort modell.

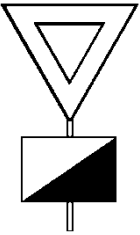
2.19 Ljudsignaltavla

En ljudsignaltavla anger att man skall ge ljudsignalen "tåg kommer". En triangelformad ljudsignaltavla är vit med svart eller urtaget mittparti.

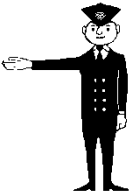

En triangelformad ljudsignaltavla kan vara försedd med tillägsskylt "dagtid". Skylten är rektangulär med ett vitt och ett svart fält. Om tavlan avser en plankorsning kan den (men behöver inte) vara försedd med tillägsskylt "V".

Tillägsskylten är rund och gul med ett svart V. Båda tillägsskyltarna kan förekomma på samma signaltavla.

	Benämning	Betydelse
	Triangelformad ljudsignaltavla	"Tåg kommer" ska ges vid tavlan. Om tavlan avser en plankorsning gäller: Om sikten är nedsatt (t.ex. på grund av dimma, snöyra eller kraftigt regn) ska "tåg kommer" ges upprepade gånger fram till korsningen.
	Triangelformad ljudsignaltavla med tillägsskylt "V"	

	Triangelformad ljudsignaltavla med tillägsskylt "dagtid"	"Tåg kommer" ska ges enligt reglerna ovan, dock inte mellan klockan 22.00 och 06.00.

2.20 Handsignal "klart" (allmänna betydelsen)

		Signalbesked	Betydelse
	Dagsignal: Ena armen hålls utsträckt.	"klart"	Något av följande: Bekräftelse på att en tidigare överenskommen åtgärd är utförd Fråga: Är den tidigare överenskomna åtgärden utförd? Som bekräftelse på att en handsignal "klart" är uppfattad.
	Nattsignal: Lykta med grönt blinkande sken (en lykta med fast grönt sken vrids hastigt åt sidorna, så att ett blinkande sken framträder)		

Innan förare får starta ett växlingssätt med passagerare skall denne utväxla signalen "klart" med övrig personal på växlingssättet.

2.21 Ljudsignal "uppfattat"

Ljudsignalen ges med vissla eller tyfon.

	Signalbesked	Betydelse
●	"uppfattat"	Given signal är uppfattad.

Signalen ges exempelvis för att besvara en signal, som inte kan eller skall lydas genast.

2.22 Underrättelser om ändrade signalmedel m.m.

Se föreskriften MfMJ 011 Tillägg till MfMJ 010 Säo.